

2011. évi ... törvény**a génmódosított szervezetek kibocsátásával szembeni hatékonyabb fellépéshez szükséges egyes törvénymódosításokról****1. §**

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 177/B. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyben a § a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) jogtalan haszonszerzés végett,

b) környezeti információra,

c) a géntechnológiai tevékenységre vonatkozó törvény hatálya alá tartozó tevékenységgel összefüggő, közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatra követi el.

(3) A büntetés büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a cselekmény a (2) bekezdés a) és b) pontja vagy a (2) bekezdés a) és c) pontja szerint is minősül.”

(2) A Btk. a következő alcímmel és 281/B. §-sal egészül ki:

„Géntechnológiai visszaélés

281/B. § (1) Aki a géntechnológiával módosított szervezetek, illetve az azokból előállított termékek

a) zárt rendszerben történő felhasználására,

b) kibocsátására,

c) ártalmatlanítására,

d) az ország területére történő behozatalára,

e) az ország területén való átszállítására

f) géntechnológiával összefüggő megjelölésére vagy az arra való utalásra

vonatkozó szabályokat megszegi, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott cselekményt géntechnológiával módosított szervezetek, illetve az azokból előállított termékek forgalomba hozatalával követi el, kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a géntechnológiával módosított növények és a hagyományos módon, valamint az ökológiai gazdálkodással termesztett növények adott térségben egymás mellett folytatott termesztésére vonatkozó szabályokat megszegi.

(4) Aki az (1)-(3) bekezdésben meghatározott cselekményt gondatlanságból követi el, az ott írt megkülönböztetés szerint

a) az (1) és a (3) bekezdés esetén vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, pénzbüntetéssel vagy közérdekű munkával,

b) a (2) bekezdés esetén büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

2. §

A géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Gtv.) a következő 1/A. §-sal egészül ki:

„1/A. § (1) Az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységre vonatkozó, közérdekű adatnak nem minősülő adatok közérdekből nyilvános adatnak minősülnek.

(2) Az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységre vonatkozó adatokat nem lehet minősített adattá minősíteni, továbbá azok nyilvánossága nem korlátozható üzleti titok, banktitok, adótitok vagy – a szerzői jogi védelem kivételével – más, törvényben meghatározott titokra való tekintettel.

(3) Az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységre vonatkozó adatokat - erre vonatkozó igény esetén - a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 19. § (1) bekezdésének hatálya alá nem tartozó adatkezelő is köteles megismerhetővé tenni, valamint az adathordozóról az adatigénylő részére másolatot készíteni.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott kötelezettség megsértése esetén az adatigénylő bírósághoz fordulhat.

(5) A (3)-(4) bekezdés szerinti eljárásra megfelelően alkalmazni kell az Avtv.-nek az adatigénylésre, annak teljesítésére, valamint az adatigénylés nem teljesítése esetén a bírósághoz fordulásra vonatkozó szabályait.”

3. §

A Gtv. 2. § q) és r) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyben a § a következő s) ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában)

„q) *pufferzóna*: az a külön jogszabályban meghatározott biztonsági távolság, amely bármely irányú fizikai keveredés, pollenszennyezés, árvakelésből származó idegen beporzás, elsodródás és egyéb szennyezés megakadályozására szolgál, és amely elválasztja a géntechnológiával módosított szervezetekkel hasznosított területeket a hagyományos természetessel, az ökológiai gazdálkodással hasznosított, továbbá a természetvédelmi és génbanki területektől;

r) *menedékkóna*: az adott géntechnológiával módosított növényfajttal azonos, illetve izogenikus nem géntechnológiával módosított növénnyel bevetett terület a géntechnológiával módosított növénnyel hasznosított terület körül;

s) *géntechnológiával módosított növényfajtától mentes övezet*: mezőgazdasági művelés alatt álló olyan terület, amelyen az ott gazdálkodók önkéntesen nem termesztenek géntechnológiával módosított növényfajtákat.”

4. §

A Gtv. 10/A. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, és a § egyidejűleg a következő (5)-(8) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A hasznosító csak a 3. § (1) bekezdése szerinti engedély birtokában, az abban meghatározott jogosultsági ideig végezhet nem forgalomba hozatali célú kibocsátást. Az érintett területre kifejtett környezeti hatások megítélése érdekében – a külön jogszabály szerinti esetben szakhatóságként eljáró – környezetvédelmi hatóság (a továbbiakban: környezetvédelmi hatóság) a szakhatósági hozzájárulást megadó szakhatósági állásfoglalásában külön jogszabály szerinti

kiegészítő, ellenőrző vizsgálatok lefolytatását írhatja elő, illetve ilyen vizsgálatokat folytathat le. A vizsgálatok eredményétől függően a környezetvédelmi hatóság a 23. § (1) bekezdése szerinti intézkedést kezdeményezi a géntechnológiai hatóságnál.

(5) A (4) bekezdés szerinti, a környezetvédelmi hatóság által elvégzendő vizsgálatok lefolytatásához a hasznosító az engedély jogerőre emelkedését követő 30 napon belül köteles a géntechnológiával módosított növényfajta szaporítóanyagából, valamint izogénes szaporítóanyagából a környezetvédelmi hatóságnál külön jogszabályban meghatározott módon mintát elhelyezni. Amennyiben a hasznosító ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a géntechnológiai hatóság a környezetvédelmi hatóság kezdeményezésére a kiadott engedélyt visszavonja.

(6) Az (5) bekezdés szerint átadott mintákat – a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok tiszteletben tartása mellett – a környezetvédelmi hatóság kizárólag a külön jogszabályban meghatározott kiegészítő, ellenőrző vizsgálatok céljára használhatja fel, illetve bocsáthatja harmadik személyek rendelkezésére. Az engedély érvényességi idejének lejáratát vagy az engedély visszavonását követő 30 napon belül a környezetvédelmi hatóság a minta fel nem használt részét visszaszolgáltatja a hasznosítónak.

(7) A (4) bekezdés szerinti, a hasznosító által elvégzendő egyedi vizsgálatok feltételeit a környezetvédelmi hatóság a szakhatósági hozzájárulást megadó szakhatósági állásfoglalásában állapítja meg. A (4) bekezdés szerinti, a környezetvédelmi hatóság által lefolytatott kiegészítő, ellenőrző vizsgálatokat – amennyiben azok géntechnológiával módosított szervezetek és az azokból előállított termékek nem forgalomba hozatali célú kibocsátását eredményeznék – nem kell engedélyezni.

(8) A nem forgalomba hozatali célú kibocsátás esetén a kérelmezőnek az engedélykérelemhez a kibocsátás végrehajtásának módjára vonatkozó részletes kísérleti tervet is csatolnia kell.”

5. §

A Gtv. 12. §-a a következő új (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A termék csomagolásán a géntechnológiával való módosítottságtól mentességre vonatkozó jelölés vagy utalás csak akkor tüntethető fel, ha a termék - a külön jogszabály szerinti, határértéket meg nem haladó, nem szándékosan, illetve technikailag elkerülhetetlen okból történt előfordulás kivételével - nem tartalmaz géntechnológiával módosított terméket, illetve géntechnológiával módosított szervezetből előállított élelmiszert vagy takarmányt.”

6. §

A Gtv. 21/B. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyben a § a következő (9a)-(9b) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A pufferezónában a géntechnológiával módosított fajjal azonos faj, és a géntechnológiával módosított fajjal idegen beporzásra alkalmas fajok nem termesztethők, a keresztbeporzásra alkalmas gyomokat a külön jogszabály szerinti helyes gazdálkodási gyakorlatnak megfelelően irtani kell.

(9a) Géntechnológiával módosított rovarrezisztens növény termesztése esetén a rezisztens rovarok megjelenésének elkerülése érdekében a termesztési hatóság az előzetes állásfoglalásban meghatározza a géntechnológiával módosított növényvel hasznosított terület körül létrehozandó menedékvonal nagyságát, amelynek mértéke – a külön jogszabályban foglalt körülményektől függően – a kérelemben a géntechnológiával módosított növényvel bevetettként jelzett terület legalább 20%-a lehet. A menedékvonalat a kérelemben géntechnológiával módosított növényvel bevetettként jelzett területen belül kell létrehozni. A menedékvonal nem része a pufferezónának. A

menedékszónában termett terményt géntechnológiával módosított terményként kell címkézni, kivéve, ha a termelő által akkreditált laboratóriumban elvégzett egyedi vizsgálat alapján a menedékszónában termett terményre a külön jogszabályban foglaltak szerint nem kell alkalmazni a géntechnológiával módosított szervezetek jelölésére vonatkozó előírásokat.

(9b) A kérelmező az előzetes állásfoglalás megadását követően köteles a külön jogszabály szerinti táblát kihelyezni arról, hogy géntechnológiával módosított növények termesztésének engedélyezése van folyamatban a kérelemben szereplő terület vonatkozásában.”

7. §

A Gtv. 21/E. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Aki Magyarország területén géntechnológiával módosított növény szaporítóanyagát kívánja forgalmazni – ideértve a határon átnyúló szolgáltatás keretében történő forgalomba hozatalt is –, az adott szaporítóanyag-tétel forgalmazásának megkezdése előtt legkésőbb 60 nappal köteles írásban bejelenteni a termesztési hatóságnál a tervezett forgalmazás adatait (növényfaj, fajta, szaporítóanyag mennyisége). A bejelentésekről a termesztési hatóság nyilvántartást vezet. A nyilvántartás adatkörét – a személyes adatok kivételével – bárki számára korlátozás nélkül, kereshető módon hozzáférhetővé kell tenni.”

8. §

A Gtv. a következő 21/F. §-sal egészül ki:

„21/F. § Amennyiben természetes vagy jogi személyek, valamint jogi személyiség nélküli jogalanyok megállapodás keretében géntechnológiával módosított növényfajtáktól mentes övezetet hoznak létre, a géntechnológiai hatóság az övezetben gazdálkodók kérelmére és önkéntes adatszolgáltatása alapján az övezetnek a kérelemben megjelölt adatait és a kérelmező gazdálkodók adatait a honlapján közzéteszi.”

9. §

(1) A Gtv. 23. § (4) bekezdésében az „A 22. § (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben” szövegrész helyébe az „A 22. § (1) bekezdés a)-b) pontja szerinti esetben” szöveg lép.

(2) A Gtv. 23. §-a a következő (5)-(7) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A géntechnológiai hatóság visszavonhatja a géntechnológiai tevékenységre vonatkozó, nemzeti hatáskörben megadott engedélyt mindazon géntechnológiai tevékenységet folytató természetes személytől, jogi személytől vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezettől, aki vagy amelynek minősített többséggel rendelkező tulajdonosa, vezető tisztségviselője vagy vezető állású munkavállalója olyan személy, aki a (4) bekezdés szerinti eltiltással érintett természetes személy vagy a (4) bekezdés szerinti eltiltással érintett jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet minősített többséggel rendelkező tulajdonosa, vezető tisztségviselője vagy vezető állású munkavállalója, illetve ezek közeli hozzátartozója.

(6) Géntechnológiai tevékenységre vonatkozó, nemzeti hatáskörben megadott engedély nem adható ki olyan természetes személy részére, akinek közeli hozzátartozója a (4) bekezdés szerinti eltiltással érintett természetes személy vagy a (4) bekezdés szerinti eltiltással érintett jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet minősített többséggel rendelkező tulajdonosa, vezető tisztségviselője vagy vezető állású munkavállalója.

(7) Géntechnológiai tevékenységre vonatkozó, nemzeti hatáskörben megadott engedély nem adható ki olyan jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet részére, amelynek minősített többséggel rendelkező tulajdonosa, vezető tisztségviselője vagy vezető állású munkavállalója a (4) bekezdés szerinti eltiltással érintett természetes személy vagy a (4) bekezdés szerinti eltiltással érintett jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet minősített többséggel rendelkező tulajdonosa, vezető tisztségviselője, vezető állású munkavállalója vagy ezek közeli hozzátartozója.”

10. §

A Gtv. 26. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„26. § (1) A géntechnológiai tevékenységre vonatkozó jogszabályi előírásoknak a lakosság széles körét érintő, az emberek életét, egészségét veszélyeztető, továbbá a nagy nemzetgazdasági, illetve környezeti kárral fenyegető, valamint a gazdasági haszonállat-állomány széles körét érintő, az állatok egészségét veszélyeztető megsértése (a továbbiakban: rendkívüli GM-esemény) esetén a hatáskörrel rendelkező géntechnológiai hatóságot felügyelő miniszter közérdekű közleményben tájékoztatást ad a lakosság számára a veszély elhárítása érdekében szükséges információkról.

(2) A hatáskörrel rendelkező géntechnológiai hatóságot felügyelő miniszter rendkívüli GM-eseményre vonatkozó,

a) adatszolgáltatásra – így a személyes adatok körében név, cím, elérhetőség megadására – kötelező,

b) termék vagy termékcsoport felhasználását, forgalmazását felfüggesztő, illetve megtiltó határozatát a miniszter által vezetett minisztérium hivatalos lapjában, honlapján, valamint a nemzeti hírügynökségen keresztül kell közzétenni. Az így közzétett határozat fellebbezésre tekintet nélkül azonnal végrehajtandó. A határozat közzélése időpontjának az első közzététel időpontja minősül.

(3) Az (1) bekezdés szerinti közleményt, valamint a (2) bekezdés szerinti határozatot a napilapok térítésmentesen kötelesek megjelentetni.”

11. §

Ez a törvény a kihirdetését követő második hónap első napján lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Magyarország GMO-mentességének biztosításával tudjuk megvédeni hazánk vetőmag- és élelmiszer-önrendelkezését, továbbá természetes környezetünket, egészségünket, valamint az eljövendő generációkat azoktól az előre nem becsülhető hatásoktól, amiket az élelmiszerláncba bekerülő génmódosított szervezetek okozhatnak. A Lehet Más a Politika a közelmúlt riasztó, a génmódosított terményekkel összefüggő jogsértéseire tekintettel szükségesnek tartja a génmódosított szervezetekkel összefüggő tilalmak hatékonyabb kikényszerítését lehetővé tevő jogi környezet kialakítását. Magyarország csak úgy lehet képes az egységes európai piac keretei között hatékonyan fellépni a génmódosított szervezeteknek a hazai törvényeket sértő terjesztésével szemben, ha a nemzeti hatáskörbe tartozó szankciók valós visszatartó erőt jelentenek: ezért teszünk javaslatot a Büntető Törvénykönyvnek a géntechnológiai visszaéléssel mint kerettényállással való kiegészítésére.

A közvélemény tájékozottságának jelenlegi, alacsony és a tényleges veszélyeknek az egyén általi túl- és alábecslésére egyaránt alkalmas szintjén talán még a közvetlen szankciónál is fontosabb a legális géntechnológiai tevékenységgel és a feltárt jogsértésekkel összefüggő információk teljes és proaktív nyilvánosságának megteremtése. Törvényjavaslatunk ezért a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Gttv.) módosításával minden közérdekű adatnak nem minősülő olyan adatot közérdekből nyilvános adattá minősít, amely a géntechnológiai tevékenységgel függ össze, valamint az információszabadság tényleges érvényesülését közzétételi kötelezettségek előírásával is biztosítja. Meggyőződésünk, hogy ezen adatok nyilvánossága legalább annyira hozzájárulhat a jogsértések megelőzéséhez, mint a szigorúbb büntetőjogi szankcionálás.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A törvényjavaslat a Büntető Törvénykönyv visszaélés közérdekű adattal tényállását egészíti ki új minősített esetekkel a környezeti információra, valamint a géntechnológiai tevékenységgel összefüggő közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatra elkövetett visszaélések tekintetében.

A kriminalizálni javasolt géntechnológiai visszaélés kerettényállásként a géntechnológiai szabályozásnak a környezet, a természet és a génmódosítás-mentes mezőgazdasági kultúra védelme érdekében garanciális jelentőséggel bíró szabályainak – azaz a génmódosított szervezetek zárt rendszerben történő felhasználására, kibocsátására, ártalmatlanítására, az ország területére történő behozatalára, az ország területén való átszállítására, valamint a géntechnológiával összefüggő megjelölésére vagy az arra való utalásra – megsértését rendeli büntetni. A minősített esetek, valamint a gondatlan elkövetést és az előkészületet is büntetni rendelő rendelkezések azoknak a jogsértéseknek a szigorúbb szankcionálását biztosítják, amelyek a bűncselekmény tárgyát képező génmódosított szervezetek emberi fogyasztásához vezettek vagy annak közvetlen veszélyét eredményezték.

A 2. §-hoz

A Gttv. alapelvi szintű rendelkezése biztosítja a géntechnológiai tevékenységre vonatkozó adatok teljes nyilvánosságát oly módon, hogy a közérdekből nyilvánossá nyilvánított, így a magánszervezetek kezelésében lévő adatok tekintetében is a közérdekű adatokkal azonos eljárási garanciát (a bírósági perlés lehetősége) alkalmaz, illetve – mögöttesen - biztosítja az

A 3., a 6. és a 8. §-hoz

A törvényjavaslat szigorítja, pontosítja és kiegészíti a koegzisztenciával összefüggő törvényi definíciókat és eljárási szabályokat, megteremtve a géntechnológiával módosított növényfajtáktól mentes övezet intézményét. Az övezet kijelölése a termelők önszerveződésén alapul, azonban ahhoz a hatóság részéről közzétételi kötelezettség kapcsolódik.

A 4. §-hoz

A törvényjavaslat megteremti a módosított szervezetek hasznosítása független hatásvizsgálatát lehetővé tevő törvényi kereteket.

Az 5. §-hoz

A Gttv. módosításával a termék csomagolásán a géntechnológiával való módosítottságtól mentességre vonatkozó jelölés vagy utalás csak akkor lesz feltüntethető, ha a termék valóban nem tartalmaz géntechnológiával módosított terméket, illetve géntechnológiával módosított szervezetből előállított élelmiszert vagy takarmányt.

A 7. §-hoz

A hasznosítókrol vezetett nyilvántartás bárki számára nyilvánossá tétele és kereshetőségének előírása a géntechnológiai információk tényleges hozzáférhetőségét biztosító proaktív rendelkezés.

A 9. §-hoz

A törvényjavaslat a nemzeti hatáskörben kiadott hasznosítási engedélyek kiadásának korlátait és visszavonásának eseteit egészíti ki annak érdekében, hogy a jogsértést elkövetett személyek gazdálkodó szervezeteik útján se folytathassák tovább az engedélyköteles tevékenységet.

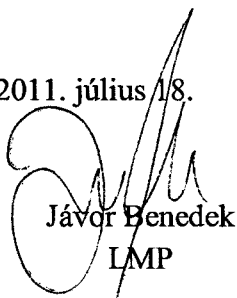
A 9. §-hoz

A törvényjavaslat részletes, a közzeendő információk körét pontosan meghatározó veszélyhelyzeti szabályozásra tesz javaslatot.

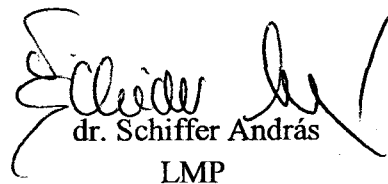
A 10. §-hoz

Hatálybaléptető rendelkezés.

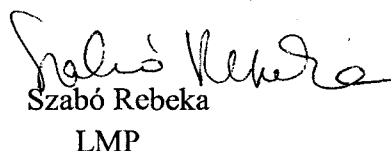
Budapest, 2011. július 18.

Jávorka Benedek
LMP

dr. Schiffer András
LMP

Szabó Rebeka
LMP

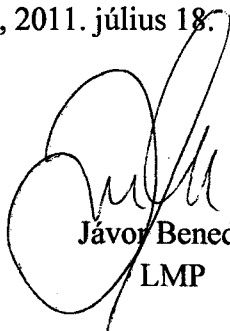
ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Dr. Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére
Budapest

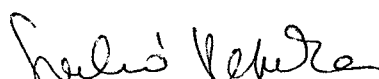
Tisztelt Elnök Úr!

A Hárszabály 87. § (2) bekezdése alapján mellékelten benyújtjuk a **génmódosított szervezetek kibocsátásával szembeni hatékonyabb fellépéshez szükséges egyes törvénymódosításokról** szóló törvényjavaslatot.

Budapest, 2011. július 18.

Jávory Benedek
LMP

dr. Schiffer András
LMP

Szabó Rebeka
LMP